

8. helluntain jälkeisen viikon tiistai

Päivän epistola

(1. Kor. 10: 5 – 12)

”Veljet, useimmat heistä Jumala hylkäsi, kohtasihan heidät tuho autiomaassa. Näin heistä tuli meille varoittavia esimerkkejä: meidän ei pidä himoita pahaa, niin kuin he tekivät. Älkää ruvetko palvelemaan epäjumalia niin kuin jotkut heistä. Kirjoituksissa kerrotaan: ”He istuivat syömään ja juomaan, ja sitten he nousivat tanssimaan.” Älkäämme antautuko siveettömyyteen niin kuin jotkut heistä; heitä kuoli yhtenä päivänä kaksikymmentäkolmetuhatta. Meidän ei myöskään tule koetella Herran kärsivällisyyttä, niin kuin jotkut heistä tekivät; he kuolivat käärmeenpuremiin. Älkää liioin nurisko niin kuin jotkut heistä; he saivat surmansa kuolemanenkelin kädestä. Nämä tapahtumat ovat varoittavia esimerkkejä, ja ne on kerrottu ojennukseksi meille, joiden osana on elää lopun aikoja. Joka luulee seisovansa, katsokoon, ettei kaadu.”

Paavali kirjoittaa tässä Israelin kansasta, joka vaelsi Egyptin orjuudesta kohti luvattua maata. Hän käytännössä vertaa Israelin kansan tilannetta Korintin seurakunnan tilanteeseen. Hän olettaa, että korinttilaiset tuntevat 2. Mooseksen kirjan ja erämaavaelluksen tapahtumat.

Ennen tämänpäiväisen tekstimme alkua Paavali totesi, että israelilaiset oli kastettu Punaisessa meressä Mooseksen seuraajiksi (1. Kor. 10: 2). He myös söivät hengellistä ruokaa ja joivat hengellisestä kalliosta, joka Paavalin mukaan oli Kristus (1. Kor. 10: 3 – 4). Tämä ei estänyt israelilaisia lankeamasta epäjumalanpalvelukseen ja väärään seksuaaliseen käyttäytymiseen.

”Mutta useimmat heistä Jumala hylkäsi” on kerrottu neljännessä Mooseksen kirjassa. Sen mukaan yli kaksikymmenvuotiaista luvattuun maahan pääsevät vain Kaleb, Jefunnen poika sekä Joosua, Nunin poika (4. Moos. 14: 29 – 30). ”Näin heistä tuli meille varoittavia esimerkkejä” viittaa väärään toimintaan osallistuneisiin israelilaisiin. Jos siis kristitty toimii väärin, voi Jumala hylätä hänet.

Maininta epäjumalan palvelemisesta, syömisestä, juomisesta ja tanssimisesta on muistutus kultaista sonnista (2. Moos. 32: 4 – 6). Vaikka Korintin kristityt eivät palvoneet epäjumalia, jotkut heistä osallistuivat pakanallisen kultin aterioihin (1. Kor. 8: 10, 10: 14 – 22). ”Sitten he nousivat tanssimaan” merkitsee joidenkin juutalaisten selitysten mukaan seksuaalisesti väärää käyttäytymistä. Paavali kirjoittaa, että siveettömyyden takia kuolleita olisi ollut kaksikymmentäkolmetuhatta. Mooseksen kirjojen antama luku on hieman isompi,

kaksikymmentäneljätuhatta (4. Moos. 25: 1 – 9). Käärmeenpuremat johtuivat israelilaisten puheesta Jumalaa ja Moosesta vastaan (4. Moos. 21: 4 – 6). Kuolemanenkeliä ei mainita Septuagintan mukaisessa kreikkannoksessa. Vanhan testamentin tekstien pohjalta juutalaiset rabbit opettivat, että on olemassa erityinen tuhoava enkeli.

”Lopun aikoja” on Paavalin ajatus siitä, että Kristuksen toinen tuleminen tapahtuu pian. ”Joka luulee seisovansa, katsokoon, ettei kaadu” on tämän tekstin kohokohta. Paavali varoittaa korinttilaisia liiallisesta itseluottamuksesta.

Päivän evankeliumi

(Matt. 16: 6 – 12)

”Herra sanoi opetuslapsilleen: ”Pitäkää varanne. Varokaa fariseusten ja saddukeusten hapatetta.” Mutta he vain puhelivat keskenään: ”Meiltä unohtui leipä.” Jeesus huomasi sen ja sanoi heille: ”Te vähäuskoiset! Te puhutte vain siitä, että teillä ei ole leipää. Ettekö te vieläkään ymmärrä? Ettekö muista niitä viittä leipää, joista riitti viidelle tuhannelle? Ja kuinka monta korillista te vielä keräsitte? Entä ne seitsemän leipää, joista riitti neljälle tuhannelle? Ja kuinka monta korillista te keräsitte? Kuinka te ette ymmärrä, etten minä puhunut leivistä? Varokaa fariseusten ja saddukeusten hapatetta.” Silloin he ymmärsivät, ettei hän käskenyt varoa leipätaikinan hapatetta, vaan fariseusten ja saddukeusten opetusta.”

Tämän päivän evankeliumiteksti jatkaa eilisen tekstiä niin, että eilisen viimeinen jae on tänään tekstimme ensimmäisenä jakeena. Opetuslapset olivat unohtaneet leivän ja tässä yhteydessä Jeesus varoitti fariseusten ja saddukeusten hapatteesta tarkoittaen heidän väärää opetustaan. He käyttivät opetuksessaan isien perinnäissääntöjä sillä tavoin, että tämä opetus kulutti heidän sielunsa. Lisäksi he elivät väärällä tavalla. Opetuslapset eivät heti ymmärtäneen Jeesuksen opetuksen merkitystä ja jatkoivat huolehtimista maallisesta leivästä.

Jeesus kiinnittää huomiota kahteen ravitsemusihmeeseen (Matt. 14: 13 – 21, 15: 32 – 38). Näin Hän muistuttaa opetuslapsiaan, että Hän voi ruokkia heidät, vaikka etukäteen varattua leipää ei olekaan. Sitten Hän korostaa, ettei hän puhu leipätaikinan hapatteesta, vaan fariseuksista ja saddukeuksista. Silloin opetuslapset ymmärtävät Jeesuksen tarkoittavan näiden kahden ryhmän opetusta.

Tämä on se tapa, miten yleensä juutalaisuudessa puhuttiin hapatteesta; sillä tarkoitetaan väärää opetusta tai väärää elämäntapaa. Hapate on siis kielteinen asia, jokin asia on pilaantunut (vrt. 3.

Moos. 2: 11). Kun Jeesus käytti opetuksessaan hapatetta kuvatessaan sillä Jumalan valtakunnan laajentumista, niin se oli poikkeus tämän sanan tavallisesta käyttämisestä (Matt. 13: 33). Tässä tapauksessa hapate onkin myönteinen asia.

Matteuksen evankeliumi on kirjoitettu juutalais-kristityille. Matteuksen perustamissa seurakunnissa oli paljon juutalaisia, jotka kävivät kristillisen seurakunnan lisäksi synagogassa. Osa tutkijoista olettaa, että varoitus fariseusten hapatteesta on ohje juutalais-kristityille varoa fariseusten synagogassa antamaa opetusta.

Jeesus totesi opetuslasten olevan ”vähäuskoisia”. Hän myös totesi, etteivät opetuslapset ymmärtäneet Hänen puhettaan. Opetuslapset ymmärtävät Jeesuksen toiminnan ja opetuksen merkityksen vasta, kun helluntaina Pyhä Henki vuodatettiin heihin (vrt. Joh. 14: 26).